

YESTERDAY.

Yesterday, all my troubles seemed so far away,
now it looks as though they're here to stay,
oh I believe in yesterday.

Suddenly, I'm not half the man I used to be,
There's a shadow hanging over me,
Yesterday, came suddenly.

middle:

When she had to go, I don't know
she would it say,
I said something wrong, now I long
for yesterday.....

Yesterday, love was such an easy game to play,
Now I need a place to hide away,
oh I believe in yesterday.

Paul McCartney

ELÄMÄ & SANAT

VUODESTA 1956 NYKYPÄIVÄÄN

Toimitus ja johdanto: Paul Muldoon

Suomentanut: Timo Korppi

Osa 2

L

Lady Madonna	402
Let 'Em In	406
Let It Be	412
Let Me Roll It	420
Live and Let Die	426
London Town	432
The Long and Winding Road	436
Love Me Do	442
Lovely Rita	446

M

Magneto and Titanium Man	452
Martha My Dear	458
Maxwell's Silver Hammer	462
Maybe I'm Amazed	466
Michelle	474
Mother Nature's Son	478
Mrs. Vandebilt	484
Mull of Kintyre	490
My Love	498
My Valentine	504

N

Nineteen Hundred and Eighty Five	512
No More Lonely Nights	516
The Note You Never Wrote	522
Nothing Too Much	
Just Out of Sight	528

O

Ob-La-Di, Ob-La-Da	536
Oh Woman, Oh Why	540
Old Siam, Sir	548
On My Way to Work	554
Once Upon a Long Ago	558
Only Mama Knows	564
The Other Me	568

P

Paperback Writer	576
Penny Lane	582
Picasso's Last Words (Drink to Me)	588
Pipes of Peace	594
Please Please Me	600
Pretty Boys	604
Pretty Little Head	610
Put It There	616

R

Rocky Raccoon	624
---------------	-----

S

San Ferry Anne	630
Say Say Say	634
Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band	638
She Came in Through the Bathroom Window	644

She Loves You	650
She's a Woman	654
She's Given Up Talking	658
She's Leaving Home	662
Silly Love Songs	666
Simple as That	672
Single Pigeon	676
Somedays	680
Spirits of Ancient Egypt	686

T

Teddy Boy	694
Tell Me Who He Is	700
Temporary Secretary	704
Things We Said Today	712
Ticket to Ride	716
Too Many People	720
Too Much Rain	726
Tug of War	730
Two of Us	736

U

Uncle Albert/Admiral Halsey	742
-----------------------------	-----

V

Venus and Mars/Rock Show/ Venus and Mars - Reprise	752
---	-----

W

Warm and Beautiful	762
Waterfalls	768
We All Stand Together	774
We Can Work It Out	782
We Got Married	786
When I'm Sixty-Four	790
When Winter Comes	794
Why Don't We Do It in the Road?	800
With a Little Help from My Friends	804
Women and Wives	810
The World Tonight	816
The World You're Coming Into	822

Y

Yellow Submarine	830
Yesterday	836
You Never Give Me Your Money	846
You Tell Me	852
Your Mother Should Know	858

Kiitokset	865
Lähteet	866
Hakemisto	870

L

Lady Madonna	402
Let 'Em In	406
Let It Be	412
Let Me Roll It	420
Live and Let Die	426
London Town	432
The Long and Winding Road	436
Love Me Do	442
Lovely Rita	446

Lady Madonna

KIRJOITTAJAT	Paul McCartney ja John Lennon
ESITTÄJÄ	The Beatles
LEVYTYSPAIKKA	Abbey Road -studiot, Lontoo
JULKAISU	Single, 1968

Lady Madonna, children at your feet
Wonder how you manage to make ends meet
Who finds the money when you pay the rent?
Did you think that money was heaven sent?

Friday night arrives without a suitcase
Sunday morning creeping like a nun
Monday's child has learned to tie his bootlace
See how they run

Lady Madonna, baby at your breast
Wonders how you manage to feed the rest

See how they run

Lady Madonna, lying on the bed
Listen to the music playing in your head

Tuesday afternoon is never-ending
Wednesday morning papers didn't come
Thursday night your stockings needed mending
See how they run

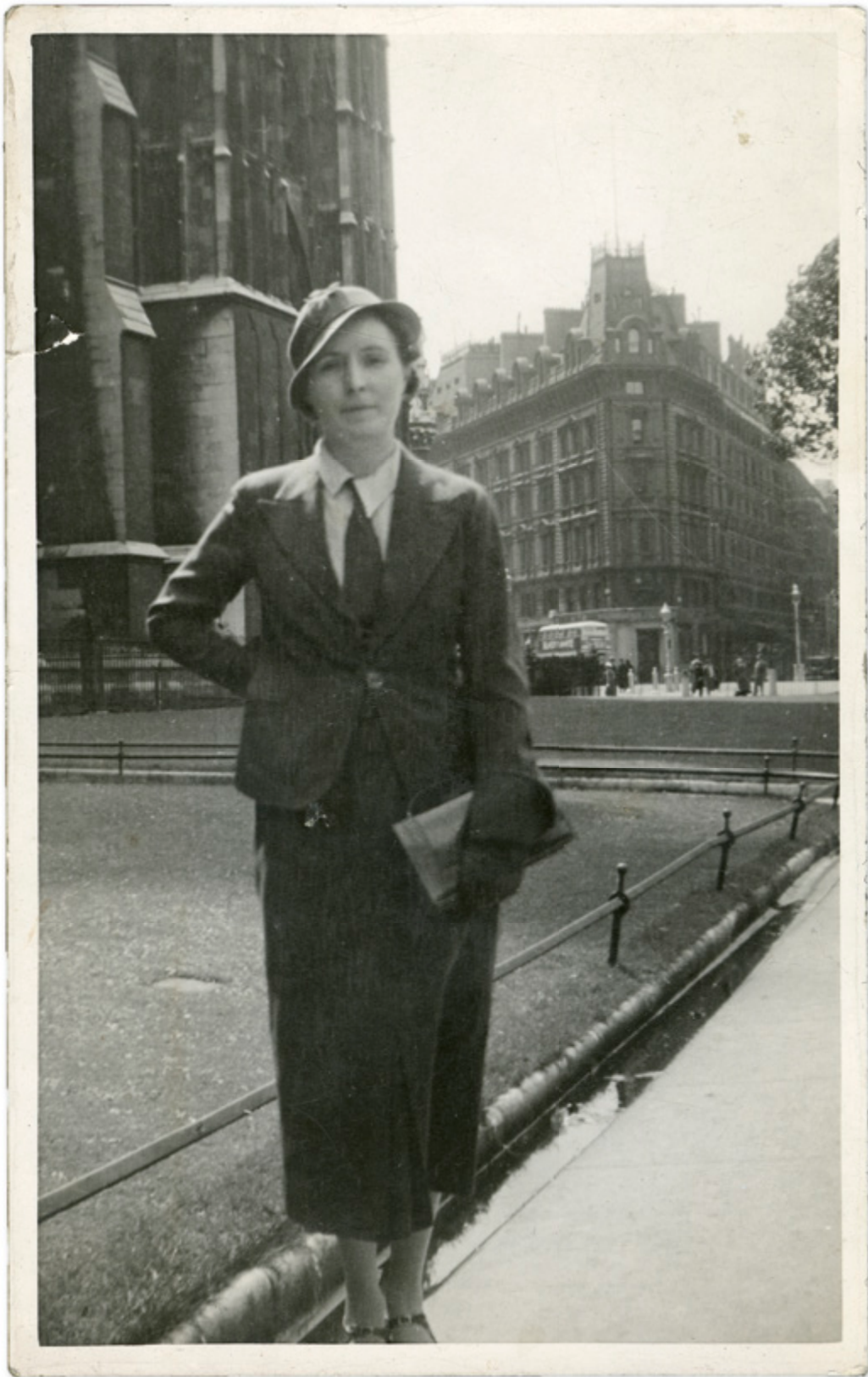
Lady Madonna, children at your feet
Wonder how you manage to make ends meet

SIITÄ TOSIASIASTA, ETTÄ ÄITINI MARY MENEHTYI, KUN OLIN NELJÄNtoista, en toipunut ikinä. Laulu, joka kuvaa hyvin lännä olevaa, lastaan kasvattavaa äitiä, on epäilemättä saanut vaikutteita tuosta kauheasta menetyksestä. Kysymys siitä miten Lady Madonna pystyy ”ruokkimaan kaikki loputkin” on erityisen merkittävä minulle, sillä ei tarvitse olla psykoanalyttikko tajutakseen, että olin itsekin yksi noista ”lopuista”. Tunsin varmaankin itseni ulkopuoliseksi. Se selittää ylistyksen äitihahmolle, kunnianosoituksen naisille.

Minulle tärkein yksittäinen seikka tässä laulussa on kertosäe ”See how they run”. Se on peräisin lastenlorusta ”Three Blind Mice” - (Kolme sokeaa hiirtä), jossa vähemmän lähimmäisenrakas maanviljelijän vaimo katkaisee hiirtä hännät leikkuuveitsellä. Tämä viittaus tuo lauluun aavistuksen verran synkkää tunnelmaa. Joka tapauksessa sana ”run” (silmäpako) viittaa myös sukkiin. Yksi yhä mieleen palaava muisto lapsuusvuosiltani on se, että suurimpien arkihuolien lisäksi naisilla olivat kiusanaan alituiset sukkiensa silmäpaot - ”Torstai-ilta, pitää muistaa parsia sukat”.

Tämä kertaaminen, kuten ”See how they run”, on yksi voimallisimmista osatekijöistä laululyriikassa. Toistoa tarkoittava ilmaisu (kertosäe tai refrengi) oli leikkillisesti mukana toisessakin tuon ajanjakson laulussa ”Hey Jude”, jossa kehoitetaan ”And anytime you feel the pain / Hey Jude, refrain.”

Beatleseissa kävimme koko ajan kissanhännän vetoa siitä, miten joku kertosäe toimi kokonaisuuden osana, vaikka emme oikeastaan edes tienneet, mitä olimme tekemässä. Yksi seikka, joka mielestäni oli varmasti The Beatles -yhtyeen salaisuus, oli sen musiikin omintakeisuus. Emme ikinä tietoisesti ajatelleet, mitä olimme tekemässä. Kaikki tapahtui luonnostaan. Mykistävä sävelkulun muutos ei suinkaan johtunut siitä, että tiesimme kuinka se nivoutuisi seuraavaan. Meillä ei ollut kykyä lukea musiikkia nuoteista tai kirjoittaa sitä itse ylös, joten loimme sitä omasta päästämme. Isäni oli ihmisenä samanlainen. Siihen, minkä saa aikaiseksi ikään kuin vahingossa, liittyy tiettyä tahatonta iloa, kun ei tietoisesti yritä tehdä jotakin, vaan kaikki tapahtuu ikään kuin itsestään. Siinä on jotakin taianomaista. Suuri osa siitä, minkä saimme aikaan, oli enemmänkin melkoinen ihme kuin oppinäyte. Emme koskaan opiskelleet musiikkia, emme vähääkään.

Vasemmalla: Äitini Mary

Oikealla ja alla: perhekuvasa yhdessä äitini Maryn ja veljeni Miken kanssa.

Let 'Em In

KIRJOITTAJAT Paul McCartney ja Linda McCartney
ESITTÄJÄ Wings
LEVYTYSPAIKKA Abbey Road -studiot, Lontoo
JULKAISUT *At the Speed of Sound*, 1976
Single, 1976

Someone's knocking at the door
Somebody's ringing the bell
Someone's knocking at the door
Somebody's ringing the bell
Do me a favour
Open the door and let 'em in
Let 'em in

Sister Suzy, Brother John
Martin Luther, Phil and Don
Brother Michael, Auntie Jin
Open the door and let 'em in
Oh yeah

Sister Suzy, Brother John
Martin Luther, Phil and Don
Uncle Ernie, Auntie Jin
Open the door and let 'em in
Oh yeah, yeah

Someone knocking at the door
Somebody ringing the bell
Someone's knocking at the door
Somebody's ringing the bell
Do me a favour
Open the door and let 'em in
Oh yeah, yeah, let 'em in now

Sister Suzy, Brother John
Martin Luther, Phil and Don
Uncle Ernie, Uncle Ian
Open the door and let 'em in
Yeah, yeah

Someone's knocking at the door
Somebody's ringing the bell
Someone's knocking at the door
Somebody's ringing the bell
Do me a favour
Open the door and let 'em in
Yeah, yeah, yeah, yeah, yeah

PELKKÄÄ JOULUSUKAN TÄYTETTÄ. JOISTAKIN LAULUISTA OLEN SITÄ mieltä. Hauska pikku juttu, mutta ei ikinä paras joululahjasi. Minussa herää joskus pieni täydellisyyden tavoittelija ja huomaan ajattelevani, että ”tämä ei nyt kuulu mestariteoksiini”, ja silloin minua hiukan harmittaa. Joskus enemmänkin, kuten laulusta ”Bip Bop”, josta tuumailin: ”Voiko enää arkipäiväisempää olla?” Satuain kerran sanomaan saman asian tuottaja Trevor Hornille, joka on tuottanut sellaisten tekijöiden kuin Frankie Goes to Hollywoodin, Grace Jonesin ja monien muiden nimekkäiden levyttäjien musiikkia. Hän sanoi siihen, että ”sehän on yksi suosikeistani sinun kappaleistasi.” Vasta silloin tajusin, miten hän oli sen kokenut. Samoin kuin olin kokenut itsekin kappaletta kirjoittaessani ja halutessani levyttää sen, joten hän sai kyllä oloni tuntumaan paremmalta sen laulun suhteen.

”Someone’s knocking at the door / Somebody’s ringing the bell”. Kuvittelen, että tämä tapahtuu Liverpoolissa. On jonkinmoiset juhlat. Jamaikalla paikalliset kaverit nimittelivät vaaleahiuksista Lindaa Suzyksi. ”Hei Suzy, Suzy!” Heille vaaleahiuksinen valkoinen nainen oli ”Suzy”. Niinpä Linda perusti bändin ja antoi sille nimeksi ”Suzy and the Red Stripes”, erästä olutmerkkiä lainaten. Niinpä ”Sister Suzy” on yhtä kuin Linda. ”Brother John” on joko hänen veljensä John Eastman, tai John Lennon. ”Martin Luther” on Martin Luther King Junior, ”Phil and Don” ovat The Everly Brothers ja lopulta ”Brother Michael” on joko veljeni Mike tai ehkä Michael Jackson - ajoitus olisi hyvin kohdallaan, koska olimme kutsuneet koko Jackson Five -jengin *Venus and Mars* -albumin julkistamistilaisuuteen Queen Marylle edellisenä vuonna. Ja sitten ”Auntie Jin” kirjoitettuna J:llä, ei G:llä, koska hänen nimensä on Jane. Liverpoolissa se kuulosti liian muodolliselta, joten hänellä oli tapana huomauttaa: ”Sanokaa minua Jinnyksi.” ”Uncle Ernie”, serkkuni, oli oikeasti nimeltään Ian, mutta hän oli saanut kutsumanimen ”Ern”. Ja tässä kohdin en sekoile, leikin vain sanoilla. ”Uncle Ian”? Älkää viitsikö, miettikää nyt itse. Uncle Iania ei ole olemassakaan... eikä ainakaan Auntie Jinin aviomiehenä.

Yllä: Maryn ja Lindan kanssa Jamaikalla, 1972

Ja sitten oudoin kaikista omituisista jutuista: pikakelauksella siirryin uudelle vuosituhannele ja päädyin naimisiin Nancy Shevellin kanssa, jonka sisar on nimeltään Susie ja veli Jon. Niinpä huomaan laulavani Nancyn perheestä: "Sister Suzy, Brother Jon." Varsinainen sattuma, eikö vain?

Joku on ollut sitä mieltä, että "Martin Luther" on tekstissä mukana vain siksi, että hän nostattaa mielikuvan oveen hakkaajasta, naulasihan hän uskonjulistuksensa teesit aikanaan kirkon oveen. Tunnustan, etten tiennyt sitä tekstiä tehdesäni, mutta ehkä selitys on mahdollinen jossakin kollektiivisen tiedottomuuden rajatilassa. Siihen uskon itsekkin, että laulut saattavat kummuta jostakin salaperäisestä sielun silmäkkeestä. Jos hyvin sattuu, kuten usein sattuukin, teksti ja sävellys syntyvät yhtä aikaa. Ei tarvitse kuin istua alas ja aloittaa. Joistakin mieleen nousevista sävelkuluista pyyhkit osan yli, eikä aikaakaan, kun mielessäsi pyörii uusi pieni fraasi, joka alkaakin elää ja toimia. Tartut siihen ja lähdet viemään tarinaa eteenpäin. Taiteilijoina meille on usein ominaista, että kun vain pidämme mielemme avoimena ja tartumme vaistomaisesti tiettyihin sanoihin ja nuotteihin, siitä syntyykin kokonainen teos. Siihen ilmaantuu henki, eikä tarvitse kuin avata sille ovi.

Yllä: Susie Shevell, Nancy ja Merissa Simon, 2011

Oikealla: Kuvassa Suzy and the Red Stripes, tätä pseudonymia käytettiin "Seaside Woman" -singlen julkaisuun, 1977

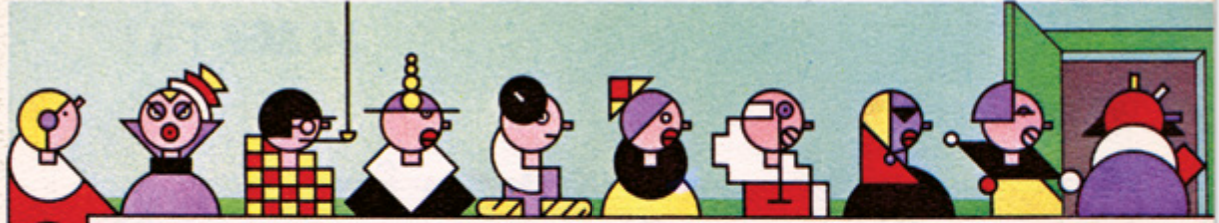
Vasemmalla: Trevor Hornin kanssa. Music Mill, Lontoo, 1987

Alla: serkkuni Ian Harrisin kanssa. Liverpool, 1982

Oikealla: Kansitaidetta levyyn "Let 'em in"

Jos hyvin sattuu, kuten usein sattuuakin, teksti ja sävellys syntyvät yhtä aikaa. Ei tarvitse kuin istua alas ja aloittaa. Joistakin mieleen nousevista sävelkuluista pyyhkit osan yli, eikä aikaakaan, kun mielessäsi pyörii uusi pieni fraasi, joka alkaakin elää ja toimia.

LET 'EM IN

Let It Be

KIRJOITTAJAT	Paul McCartney ja John Lennon
ESITTÄJÄ	The Beatles
LEVYTYSPAIKKA	Apple Studio, Lontoo
JULKAISUT	Single, 1970
	<i>Let It Be</i> , 1970

When I find myself in times of trouble
Mother Mary comes to me
Speaking words of wisdom
Let it be
And in my hour of darkness
She is standing right in front of me
Speaking words of wisdom
Let it be

Let it be, let it be
Let it be, let it be
Whisper words of wisdom
Let it be

And when the broken-hearted people
Living in the world agree
There will be an answer
Let it be
For though they may be parted
There is still a chance that they will see
There will be an answer
Let it be

Let it be, let it be
Let it be, let it be
There will be an answer
Let it be
Let it be, let it be
Let it be, let it be
Whisper words of wisdom
Let it be

Let it be, let it be
Let it be, let it be
Whisper words of wisdom
Let it be

And when the night is cloudy
There is still a light that shines on me
Shine until tomorrow
Let it be
I wake up to the sound of music
Mother Mary comes to me
Speaking words of wisdom
Let it be

Let it be, let it be
Let it be, let it be
There will be an answer
Let it be
Let it be, let it be
Let it be, let it be
There will be an answer
Let it be
Let it be, let it be
Let it be, let it be
Whisper words of wisdom
Let it be

STING SANOI MINULLE KERRAN, ETTÄ ”LET IT BE” EI OLE MINULTA hyvä valinta laulettavaksi Live Aid -konsertissa. Hänen mielestään esitykseen kaivattiin menoa ja meininkiä. Hänestä esiintymiseni yksin lavalla ei antaisi oikeaa kuvaa tilaisuuden ydintarkoituksesta, valtavasta vetoomuksesta osallistua, jota Live Aid edusti. Kuitenkaan ”Let It Be” ei ole näyte itsetyytyväisyydestä tai vaillinaisesta osallistumisesta. Päinvastoin, siinä on kyse kokonaiskuvasta, antautumisesta yleismaailmallisen, globaalin näkökulman edessä.

Tämä laulu kirjoitettiin hyvin stressaavaan aikaan. Tilanne oli hankala, koska yhtyeenä The Beatles oli ajautumassa hajoamispisteeseen. Muutosta vauhditti se, että John ja Yoko olivat ryhtyneet seurustelemaan. Sillä oli suuri merkitys ryhmädynamiikan kannalta. Yoko oli kirjaimellisesti tiellä levytystapahtumissa ja se aiheutti suuria haasteita. Mutta sen kanssa meidän oli vain pakko tulla toimeen. Meidän oli vain siedettävä tilannetta, kunnes joku yhtyeestä päättäisi sanoa: ”En voi laulaa, jos hän on paikalla.” Emme olleet kovinkaan uhmakkaita, joten niehimme kiukkumme ja jatkoimme väkisin. Olimme pohjoisen poikia ja se kuului meidän kulttuuriimme. Hymyillen vaikka läpi harmaan kiven.

Yksi mielenkiintoinen seikka liittyen ”Let It Be”-kappaleeseen, josta minua muistutettiin aivan äskettäin, oli aikani Liverpoolin poikalukiossa. Opiskelin siellä englantilaista kirjallisuutta suosikkiopettajani Alan Durbandin johdolla ja luin *Hamletia*. Siihen aikaan oli tapana opetella paljon asioita ulkoa, koska kokeet olivat suullisia ja puheet piti harjoitella etukäteen. Näytelmän loppupuolella on seuraavat rivit: *O, I could tell you - but let it be. Horatio, I am dead.*

Luulen, että nuo rivit olivat syöpyneet alitajuntaani. Kun kirjoitin ”Let It Be”-laulun sanoja, olin melko rähjäisessä kunnossa, koska olin tehnyt niin paljon kaikenlaista, että se oli vaatinut veronsa. Sekä yhtye että minä elimme vaikeita aikoja, mikä heijastui myös laulun sanoituksiin, eikä sotkuisesta tilanteesta näyttänyt olevan mitään ulospääsyä. Eräänä päivänä kerta kaikkiaan nukahdin pelkästä uupumuksesta ja näin unta, jossa äitini (hän oli kuollut kymmenkunta vuotta aikaisemmin) ilmestyi minulle. Kun ihminen näkee unessa jonkun edesmenneen, vaikka uni kestäisi vain muutaman sekunnin, tuntuu aivan kuin hän olisi läsnä, kuten on aina ollut. Uskon, että jokainen läheisensä menettänyt ymmärtää tämän, erityisesti silloin kun menetys on vielä tuoreessa muistissa. Vielä tänäkin päivänä John ja George tulevat uniini, ja unessa puhun heidän kanssaan. Mutta tässä unessa, kun näin äitini kauniit ja ystävälliset kasvot rauhallisessa paikassa, jossa olimme yhdessä, kokemus oli hyvin lohdullinen. Tunsin oitis oloni rauhalliseksi, rakastetuksi ja suojelluksi.

Äiti oli hyvin rauhallinen ihminen, ja kuten niin monet naiset, hän oli vastuussa perheemme jokapäiväisestä elämästä. Hän jaksoi rohkaista. Hän näytti tajuavan, että murehdin jo etukäteen, miten elämäni sujui ja miten minulle tulevaisuudessa kävisi. Niinpä hän sanoi: ”Kaikki järjestyy, älä huoli. Let it be.”

Heräsin unesta miettien, että siinä olisi loistava aihe lauluun. Aloitin siis olosuhteista ympärilläni - ja ongelmista lähipiirissä.

Niihin aikoihin, kun levyitimme ”Let It Be”-kappaleen, olin yrittänyt saada bändin innostumaan muutamasta klubikeikasta. Siis palaamaan juurilleen ja olemaan taas se sama vanha nelikko, päättämään vuosikymmenen samalla tavalla kuin olimme sen aloittaneet. Soittamaan vain rakkaudesta soittamiseen. Emme lopulta ehtineet tehdä sitä The Beatles -yhtyeenä, mutta ideani antoi suunnan *Let It Be* -albumille. Emme halunneet sotkea levytystä millään studiotempuilla.

Tuloksen oli määrä olla konstailematon albumi, ilman mitään päälle äänityksiä. Aivan siihen emme päässeet, mutta siihen kuitenkin pyrimme.

Surullinen puoli asiassa on se, ettei The Beatles koskaan esittänyt kappaletta livenä. Niinpä sen esittäminen Live Aid -konsertissa oli valtaosalle yleisöstä ensimmäinen kerta, kun he kuulsivat tämän kappaleen lavaesityksenä.

”Let It Be” on sittemmin esitetty yleisölle muutamaan kertaan. Se on aina ollut yhteisöllinen kappale, laulu hyväksynnästä, ja mielestäni se on toiminut yleisön edessä erittäin hyvin. Monet parit ja kokonaiset perheet ovat kappaleen aikana pidelleet toisiaan kädestä tai halanneet ja laulaneet mukana. Ensimmäisillä esityskerroilla esitystä saattoivat säestää tuhansien sytkärien liekit, joita yleisö heilutteli päidensä yläpuolella. Sitten kun ei enää ollut sallittua polttaa yleisötilaisuuksissa, ihmiset heiluttelivat valaistuja matkapuhelimien näyttöjä. Aina sen aistii, mitkä kappaleet ovat yleisölle vähemmän mieleen, koska silloin eivät kännykät heilu. Mutta tälle laululle ne heiluivat.

Muutama vuosi sitten olimme esiintymässä Tokion Budokanissa. Takana oli jo kolme iltakeikkaa Tokion Domessa, joka on valtava, 55 000 katsojaa vetävä baseball-stadion. Tasapainon vuoksi kiertue päätettiin päättää Budokanissa, joka Domeen verrattuna on pieni ja intiimi esiintymispaikka. Vaikka The Beatles oli esiintynyt siellä kauan, lähes 50 vuotta sitten, tämä esityskerta oli aivan erityinen ja muistoja täynnä. Kiertuemiehistöni, jolla on tapana järjestää minulle pikku yllätyksiä, oli varannut jokaiselle paikalle saapuneelle erityisen rannekkeen. En ollut saanut siitä mitään ennakkovaroitusta, mutta kun ”Let It Be” alkoi soimaan, koko sali valaistui näistä rannekeista, joita yleisö heilutti päidensä päällä. Tuollaisina hetkinä on joskus vaikeaa jatkaa laulamista.

Jotkut ovat sanoneet, että ”Let It Be” sisältää uskonnollisävyisiä viittauksia ja kuulostaa osin kuin gospelmusiikilta, varsinkin pianon ja urkujen osalta. Sanoituksen ilmaisu ”Mother Mary” on varsin yleisesti tulkittu viittaukseksi Neitsyt Mariaan. Jotkut teistä varmaan muistavat, että äitini Mary oli harras katolinen, mutta isäni protestantti, ja minut ja veljeni kastettiin. Joten kun uskonnosta puhutaan, vaikutteeni tulevat erityisesti kristinuskosta. Kuitenkin kaikilla uskonnoilla on omat valtavan hienot opinkappaleensa. En itse ole perinteisessä mielessä erityisen uskonnollinen, mutta uskon siihen, että on olemassa jonkin korkeampi voima, joka pystyy auttamaan meitä hädän hetkellä.

Tässä mielessä laulusta on tullut rukous, vaikkakin pieni sellainen. Sen keskiössä on eräänlainen kaipaaminen. Ja sana ”aamen” itsessään merkitsee ”olkoon niin” - let it be.

”Let It Be” on aina ollut yhteisöllinen kappale, laulu hyväksynnästä, ja minun mielestäni se on toiminut yleisön edessä erittäin hyvin. Monet parit ja kokonaiset perheet ovat kappaleen aikana pidelleet toisiaan kädestä tai halanneet ja laulaneet mukana.

